

Seenaa Dhoksa Keeyyata Afurtamaa – Lakkoofsa Kudha Torbaa

Badii Lammaffaa — Kutaa Afur

Jeff Pippenger
2026-06-25

627, 632 fi 637

“Furtuun” boolla gad keessaa bane lola Niiwawwee ti; kunis bara 627tti raawwatame; kunis waggaa shan dura du’a Mohammed kan bara 632 tureeti. Waggaa shan booda, bara 637tti, humnoonni Musliimaa magaalaa guddoo mootummaa Faares, humnoota gurguddoo addunyaa lama keessaa isa tokkoo kan lola Niiwawwee keessatti hirmaate, qabatan. Taateen kun haala madaallii aangoo Baha Giddugaleessaa keessatti argamu haala cimaadhaan jijjiire. Lola Niiwawwee kan bara 627tti mootummaa Faares dadhabsiise; waggaa kudhan booddees mootummaa Faares xumurame.

Salphinaa—782

Du’a Mohamed bara 632 keessatti du’ee waggaa dhibbaa fi shantama booddee, duula Abbaasotaa kan bara 782 keessatti, loltoonni mootummaa Abbaasotaa (akka gabaasameetti nama kuma sagaltamii shan naannoo ta’an) gara lafa mootummaa Bizaantiyeem Aasiyaa Xiqqoo keessa jiruutti (Turkii ammayyaa) weerara guddaa jalqaban. Isaan hanga Kirisopoolesitti, kallattiidhaan gammoojjii Bosporus irraa Qustuntuniyaadhaan wal faana jiru sanaatti, jechuunis guddoo dhihaatanii hanga kaappitaalaa mootummaa Bizaantiyeemitti geessan. Bizaantiyooni, mootummaa Dubartii Mootittii Ireeneen bulfaman, mo’icha cimaa keessa seenan. Kana irraa kan ka’e, Bizaantiyooni waliigaltee mootummaa isaanii salphisu kan waggaa sadii mallatteessuuf dirqaman; gibira guddaa waggaa waggaadhaan kaffaluuf (diinaara warqee kuma torbaatamaa hanga sagaltamaatti ta’u naannoo) akkasumas uffata harrii fi nama mootummaa isaanii irraa qabamanii kennuuf walii galan. Duulli kun weeraroota Abbaasotaa gara lafa Bizaantiyeemitti jaarraa saddeettaffaa keessa taasifaman keessaa isa guddaa fi milkaa’aa keessaa tokko ture. Innis humna mootummaa Khaliifummaa Abbaasotaa isa guddachaa jiru fi mootummaa Bizaantiyeem isa gadi bu’uun itti fufaa ture ifatti agarsiise.

ପାଞ୍ଚ ମାସ

Mul’ata boqonnaa sagal keessatti “ji’oota shanan” jechuun waggaa dhibba tokko fi shantama walqixa ta’e yeroo lama eerameera; yeroo tokko lakkoofsa shan keessatti, yeroo biraa immoo lakkoofsa kudhan keessatti.

Isaanis akka isaan namoota hin ajjeesne, garuu ji’oota shan isaan dhiphisan kennameef; dhiphina isaaniis akkuma dhiphina qeerensaa yeroo inni nama waraanuutti. Guyyoota sana keessattis namoonni du’a barbaadu; garuu hin argatan; du’us ni hawwu, duuti garuu isaan jalaa ni baqatti. Bifa awwaannisaawwan sanaas akka fardeen lolaaf qophaa’anii ture; mataa isaanii

irrattis waan akka gonfoo warqee fakkaatu ture, fuulli isaanii immoo akka fuula namootaa ture. Isaan rifeensa akka rifeensa dubartootaa qabu turan, ilkaan isaanii immoo akka ilkaan leencotaa ture. Akkasumas gaachana qomaa, waan akka gaachana qomaa sibiilaa fakkaatu qabu turan; sagaleen qoochoo isaanii immoo akka sagalee gaariwwan fardeen baay'een lolaaf fiigan sanaa ture. Eegaluus isaanii akka qeerensaa fakkaata ture, eegaluus isaanii keessattis waraanni ni ture; humni isaanii ji'oota shan namoota miidhuu ture. Mul'ata Yohaannis 9:5–10.

Mul'ata sagalee Raajii keessatti malakata shanaffaa Mul'ata boqonnaa sagal keessatti yeroo raajii adda addaa lama kan waggaa dhibba tokkoo fi shantamaa jiru. Inni jalqabaa du'a Mohammed bara 632 irraa jalqabee hamma salphifamuu mootummaa Dubartii Mootittii Irene tii Roomaa Bahaa bara 782 tti ga'a. Boqonnaan sagal ka'umsa Islaamaa karaa bal'aa fi baay'ee ifaan adda baasa. Tokkummaa gosoota bara 606 irraa kaasee, gara lola Nineveh bara 627 tti, gara du'a Mohammed bara 632 tti, achumaan gara mo'amuu Faares bara 637 tti, ka'umsi fi kufaatiin Islaamaa Dubbii raajii Waaqayyoo keessatti of eeggannoodhaan hordofameera. Islaamni Arabaa humna raajii jalqabaa waggaa dhibba tokkoo fi shantamaa kan dhiphinaa sanaa keessatti argamudha. Tokkummeessuun gosoota Mohammediin bara 606; itti aansuudhaan lolli "furtuu" Nineveh bara 627, kan hordofame raaga Mohammed waa'ee baduu Faaresii fi Roomaa lamaan isaanii naannoo bara 628tti dubbateen, achii immoo gara du'a isaa bara 632 tti. Guyyoonni kun tartiiba taateewwan murtaa'aa sarara Islaamaa keessatti argaman bakka bu'u.

Mohammad bara 632tti du'ee booda waggaa dhibbaa fi shantama keessatti, humni bu'uura Islaamaa Arabiyaa irraa gara Turkiitti jijjiirame; akkuma inni mootummaa Rooma Bahaa guutummaatti duuba deebisee hanga Qonstantinopolisiitti geessetti. Wayyoon inni jalqabaa Islaama Arabiyaa bakka bu'e, wayyoon inni lammaffaan immoo Islaama Turkii bakka bu'e. Wayyoo isa jalqabaa keessatti, raajiiwwan yeroo waggaa dhibbaa fi shantamaa lamaan isaanii iyyuu adda ba'insa Islaama Arabiyaa fi Islaama Turkii addaan baasu; akkuma dhugaan walfakkaataan kun garaagarummaa wayyoo isa jalqabaa fi wayyoo isa lammaffaa gidduutti bakka bu'een mul'atu.

Jaarmiyaan dhibbaa fi shantamaan inni jalqabaa kufaatiin Faaresiin jalqabee, Roomaan dallaa Qusthantiniyyee keessatti cufamtee hafuu isaatiin xumurame. Yeroon lammaffaan kan waggoota dhibbaa fi shantamaa immoo mo'icha Osmaan (kan Ottman jedhamus) Niqoomiidiyaatti argateen jalqabe. Mo'ichi Usmaaniyaa Niqoomiidiyaatti argame jechuun Marfamuu Niqoomiidiyaa (har'a İzmit, Turkii) kan bara 1333 irraa hamma 1337tti raawwatame agarsiisa; yeroo sana keessatti Sulxaan Oorhaan Gaazii (ilma Osmaan I, hundeessaa Beylik Usmaaniyaa) magaalaa Bizaanxiyeemii guddoo fi barbaachisaa taate Niqoomiidiyaa marse. Magaalattiin waggoota hedduuf dandamatee turte; dhuma irratti garuu beelaa fi dhiyeessiin dhabamuu isaatiin bara 1337tti harka kennatte. Loltoonni eegumsaa Bizaanxiyeemii gara Qusthantiniyyeetti ba'anii deemuuf eeyyamamaniiru. Niqoomiidiyaan Aasiyaa Xiqqoo (Anaatooliyaa) keessatti da'oowwan jaboo Bizaanxiyeemii gurguddoo keessaa isa keessaa tokko turte. Kufaatiin ishee, to'annoo Bizaanxiyeemii keessatti kutaa guddaa Anaatooliyaa dhihaa irra ture bu'uuraan xumure. Mo'ichi kun Usmaaniyaanonni humna isaanii Bitiiniyaa keessatti jabeffatanii gara Bosphorus Straitti caalaatti babal'ifachuuf isaan dandeessise. Innis gara injifannoo Usmaaniyaa isa mootummaa Qusthantiniyyee irratti dhuma irratti argametti (kan jaarraa tokkoo ol booddee bara 1453tti ta'eetti)

ce'umsa guddaa ture. Marfamichi kun yeroo baay'ee mo'icha duraa ijoo keessaa tokko jechuun ilaalama; mo'icha xixiqqaa Beylik Usmaaniyaa humna naannoo keessatti ol ka'aa tureetti geeddare.

Yeroo waggaan dhibba tokkoo fi shantamni lammaffaan, yeroo malakataa isa jalqabaa keessa jiru, Adoolessa 27, 1449 irratti xumurametti, Konstantiinni isa dhumaa teessoo mootummaa Roomaa Bahaatti ol ba'uuf eeyyama sulxaana Islaamaa irraa barbaade; kanaanis salphina mootummaa dubartii Ayireen dhuma waggoota dhibba tokkoo fi shantama jalqabaa mul'ata boqonnaa sagal keessatti yeroo "ji'oota shan" lama keessatti mudate sanauma ni dadhabe. Salphinni "Mootittii Ayireen" akkasumas "Konstantiin isa dhumaa" isa boodarra Usmaanota irratti dhufe, yeroo isaan xumura raajii yeroo badiisa isa lammaffaa irratti soda Misiraa irraa isaanitti dhufu irraa eegumsa humnoota guguddoo Awurooppaa afur irraa barbaadanitti, fakkeenya dursee agarsiisu ture.

Paanxii'oonii

Warri kurnan sirriitti hubatanii fi barsiisan akka himni "iddoon mana qulqullummaa isaa gad darbatame" jedhu kan Daanyel boqonnaa saddeet fi lakkoofsa kudha tokko keessatti argamu, Konstantiinoosiin raawwatame.

Eeyyee, innii mataa isaa hamma bulchaa loltootaatti guddisate; isaatiinis aarsaan guyyaa guyyaan dhihaatu sun irraa fudhatame, iddoon qulqulluu isaa immoo ni diigame.

"Asanni qulqullummaa" asitti ibsame mana qulqullummaa Paanteeyoon magaalaa Roomaa keessatti argamu ture; "iddoon" mana qulqullummaa sanaas Roomaa ture. Roomaan yeroo Qonistaantinoos bara 330 mootummaa isaa keessaa teessoo mootummaa gara Qonistaantinoophilitti geessuu filatetti "gad buufamte." Lakkoofsi kudha tokkoffaan Mul'ata boqonnaa kudha sadiitti walqabata; lakkoofsi lammaffaanis taateewwan isuma sana adda baasa.

Bineensi ani arge sanaan fakkaata; miilli isaas akka miila ormaa, afaan isaas akka afaan leencaa ture; ajajaachuun sun humna isaa, teessoo isaa, aboo guddaa isaaf kenne.

Ajajaan sun Roomii waaqeffannaa butaa Waaqeffannaa Roomii ture; innis bara 330tti, yeroo magaalaa mootummaa gara bahaatti geessetti, "teessoo" aboo isaa waldaa Roomaa dabarsee kenne; kanaan iddoon aangoo duwwaan hafe uumame, isa waldaan paaphaasii gammachuudhaan itti fayyadame. Yommuu sarara Roomii baha irraa kaasee bara 330 hanga 1453tti ilaallu, jalqaba raajii Roomii bahaatti magaalaa Roomaa kufaatii fi salphina fudhatte, sababni isaas Konistaantiinos Roomaa diduu isaati. Salphinni sunis bara 782tti, yeroo mootittiin Iriinee jirtetti, xumura waggoota dhibba tokkoo fi shantamaa rakkinnaa isa jalqabaatti irra deebi'amee mul'ate. Salphinni lamaan sunis Konistaantiinos isa dhumaa keessatti irra deebi'aniiru.

گيرم سادن اب گيرم تاوه

Buun shanan Mul'ataa boqonnaa sagalaa keessatti argaman kufaatii Roomaa bahaa ibsu; akkasumas ka'uu fi kufaatii Islaamaa galmeessu. Hafuurni nu barsiisa akka kitaabota Daani'elii fi Mul'ataa keessatti "ka'uu fi kufaatii" mootummaawwanii qorannu. Mootummoonni sun amaloota mataa isaanii addaa kan "ka'uu fi kufaatii" isaanii addaa wajjin walqabatan qabu. Kufaatiiin

Yihudaa Yerusaaalem irratti weerara sadiin dhufe. Ibrootni gara Baabilonitti booji'amanii geeffaman; mootummaa murtii sadiin deebi'u turan; murtiiwwan sunis waggoota 2,300 kan ergamoonni sadan bara 1798 irraa hamma 1844tti seenaa keessatti mul'atan jalqabsiisu. Baabilon halkan tokko keessatti kufe. Roomaan bittinnaa'e; bittinnaa'uu isaa keessatti ammoo Roomaan bakka Roomaa dhihaa yookaan Roomaa bahaa jedhu jalatti gama lamaatiin ibsame. Ka'uu fi kufaatiin mootummaa Ptolemaa'otaa fi mootummaa Seleucidotaa kutaa sadaffaa jalqabaa Daani'el boqonnaa kudha tokko keessatti argamu, ka'uu fi kufaatii Roomaa abbaa qabeenya waaqeffannaa agarsiisa. Dhugaan sun xumura seenaa Aleeksaandarii fi bittinnaa'uu Giriikii qofa. Roomaadhaan garuu adda; Giriikiin kutaa afuritti qoodamee dhuma irratti lama ta'e. Roomaan bahaa fi dhihaatti qoodame; achii booddee Roomaan dhihaa raajii keessatti sadiitti qoodame; kunis mootummaa sadarkaa sadii qabu kan Roomaa agarsiisa. Roomaa bahaatiif immoo, Qosxanxiinos mootummaa isaa ilmaan isaa sadanitti qoodde. Ifatti, Roomaan dhihaa fi bahaa sararoota wal-faana ta'anii waldaa Roomaa fi mootummaa Roomaa bakka bu'u. Qoodama dachaa sana wajjin qoodamni dabalataa sadarkaa sadii qabu jira. Giriikiin afur irraa lama ta'e; Baabilon halkan tokko ture; Yihudaan weerara sadiin kufe. Islaamaa wajjin immoo, "ka'uun" isaanii akka "hiikamuu"tti mul'ata; "kufaatiin" isaaniis akka "ukkaa'amuu"tti mul'ata.

Ka'umsi isaanii yeroo Mohammediin jalqabee, Hagayya 11, 1840 irratti uggurfaman. Hiikamanis, battalumatti 9/11 irratti ammas uggurfaman. Dhiheenya kana Onkoloolessa 7, 2023 irratti hiikamanii, sanaa jalqabee Gaazaa keessatti uggurfamanii jiru. Suuraa bineensichaa dhaabuuf mallattoodhaaf, Islaamummaan ammas ni hiikama. Sararri seenaa raajii Islaamaa kan kitaaba Mul'ataa keessatti boqonnaa sagal irraa hanga kudha tokkootti bakka buufame, seenaa raajii Islaamaa eegee sadaffaatii adda baasa. "Seenaa raajii Islaamaa eegee sadaffaatii" jedhu, ergamaa torbaffaadhaan akkasumas ergamaa sadaffaadhaan bakka buufama. Ergamaan sadaffaan Onkoloolessa 22, 1844 irratti yeroo ergamaan torbaffaan sagalee dhageessisuu jalqabetti dhufe. Ergamaan sadaffaanii fi egeen sadaffaan seenaa raajii keessatti 9/11 irratti dhufan. 9/11 irraa eegalee hanga seera Dilbataatti, seenaa raajii eegee duraa fi lammaffaa irra deebi'uun tureera; ammas irra deebi'aa jira.

"Furtuun" lola Niinawwee humnoota lama, Roomii fi Faaris, Islaamii wajjin walitti dhufeenya kallattii fi hin addaan cinne keessatti ni harkisa. Niinawween caalaa kutaa Caaffata Qulqullaa'oo kamiyyuu caalchisanii kufaatii tartiiba-qabeessa Roomii dhihaa fi Roomii bahaa ifatti ni mul'isa.

Herodis mallattoo bineensaati; inni Roomiin bakka bu'aa ture. Bineensi dhuma addunyaatti Dhaabbata Mootummoota Gamtoomaniiti. Seera Dilbataatti mootummaa jahaffaan kufa, torbaffaan ni jalqaba; garuu ayyaana dhaloota isaanii ofiitti mootummaa isaanii mootummaa saddeettaffaatti kennu. Mootummaan torbaffaan ammuma dhalateera, battalumattiis akka Herodis mootummaa isaa keessaa hamma walakkaatti Salomeedhaaf kennuuf waadaa galeen fakkeenya ta'etti, sa'aatii tokkoof mootummaa isaa ejjituu Baabiloniif kennuuf walii gala.

Achuma Yunaayitid Isteetis bakka kufutti, Gamtoomani Mootummootaa ni dhalatti, tokkummaan sadii-qaamaas hojii irra ni oola. Herodis bineensa guddaa isa ajjeechaa dha, Herodiyaas paaphaasii dha, Achumni Yunaayitid Isteetis immoo Saalomee dha. Herodis walitti hidhata gaa'elaa seeraan alaa keessa ture; inni niitii obboleessa isaa fuudhee waan tureef; akkasumas sadarkaa raajii irratti

Saalomee wajjin hariiroo dhiiga keessaa qabu keessa ture; sababni isaas yeroo ishii sirbitu ifatti akka inni ishii hawwii fooniitiin ilaalaa ture ni mul'ata. Bineensi guddaan haadha fi intala lamaan isaanii wajjin hariiroo qaba. Kunis yeroo Roomeen dhihaa fi baha walduratti kalaqamanii akka ogummaa amantii fi ogummaa mootummaa bakka bu'an murteessitanitti arguuf baay'ee barbaachisaa dha. Roomeen, mootummaa afraffaan raajii Macaafa Qulqulluu, paaphaasii teessoo irra kaa'e raajummaadhaan; akkas gochuudhaanis Achuma Yunaayitid Isteetis isa yeroo ammaa paaphaasii ammas teessoo irra kaa'u fakkeesse.

ካብ 330 ክሳብ 476 ዝነበረ ቀስ ብቐስ መጥፋእቲ ምዕራባዊ ሮሜ፡ ካብ 1798 ክሳብ ሕገ ሰንበት ዘሎ ቀስ ብቐስ መጥፋእቲ ኣሜሪካ ዝውክል እዩ። ዓመት “330”ን ዓመት “1798”ን ክልቲኡ ብመጽሓፍ ዳንኤል “ግዜ ዝተመደበ” ወይ “ግዜ መወዳእታ” ዝበሃሉ ትንቢታዊ መለክዒ መንገዲታት እዮም። 330 መጀመርታ ምዕራባዊን ምብራቓዊን ሮሜ ይምልከት። መወዳእታ ክልቲኡ ኸኣ ናይ መራሒ ሮሜ ምውራድ እዩ፤ ከምቲ ቆንስጥንጢኖስ ኣብ መጀመርታ ንከተማ ሮሜ ዘዋረዳ። 476 መወዳእታ ናይ ሓይ ትንቢታዊ ግዜ እዩ ነይሩ፤ እዚ ድማ እቲ ክቡር ፖለቲካዊ ኣወቓቕራ ሮሜ ብሰለስተ ስጉምቲ ከመይ ከም ዝተበታተነ የምልክት። እቲ ግዜ ብ330 ከተማ ምስ ተነጻጽጎ ዝጀመረ፤ ድሕሪኡ ኸኣ ናይ መለእ ፖለቲካዊ ኣወቓቕራ-ኣም ምውራድ ተኸተለ—እታ ክብርቲ ሪፖብሊኮም፤ ንጥንታዊት ሮሜ ቀንዲ ነገር መካሕካሒ ዝነበረት፤ ተፈራረሰት፤ ኣብ መወዳእታውን ናብ 476 በጽሐ፤ ኣብኡ ድማ ካብ ሓቀኛ ደም ሮማዊ ዝመጸ ኣብ ልዕሊ ሮሜ ዝገዝእ መራሒ ፈጺሙ ኣይክህሉን ነበረ። እተን ካብ 330 ዓመት ዝጅምራ ክልተ መስመራት ሮሜ፤ እቲ እዘን ክልተ መስመራት ዝቐርቡ ምቕራብ ኸኣ፤ ክልተ ትንቢታዊ መስመራት ሓሙሽተ ኣዋርሕ እውን ይሓቑፍ። መስመር ምዕራባዊ ሮሜ ብቐስ ብቐስ ምውራድ ይጅምርን ብቐስ ብቐስ ምውራድ ይውዳእን። መስመር ምብራቓዊ ሮሜ ድማ ብቐስ ብቐስ ምውራድ ይጅምርን ኣብ 1449 ብቐስ ብቐስ ምውራድ ይውዳእን፤ ኣብቲ ቆንስጥንጢኖስ እቲ ዳሕረዋይ ክነግስ ፍቓድ ሓተተ።

Yeroon ji'a shanan torban keessaa tokko, akka raajii itti xiyyeeffatuutti dhuma Islaama Arabaa fi jalqaba Islaama Turkii bara 782tti geessa. Guyyaa sanatti Empress Irene salphifamti; kunis dhuma raajii ji'a shan lammaffaa irratti salphina Constantine isa dhumaa wajjin wal simata. Raajiiwwan ji'a shan lama, seenaa aayata kudha shan of keessaa qabu tokko keessatti argamu. Tokkoon isaanii seenaa Islaama Arabiyaa ni agarsiisa; inni kaan ammoo Islaama Turkii. Lamaan isaanii iyyuu xumura isaanii irratti salphina Rooma Bahaa irratti xumuramu. Xumuri raajiiwwan keessaa tokko dubartiin salphifamuudhaan raawwatame; inni kaan immoo dhiiraan. Sarara irratti sararaan, isaan salphina waldaa fi mootummaa Rooma Bahaa ni adda baasu. Salphinni lamaan iyyuu Islaama iyya isa duraa irraa dhufan. Salphinni Constantine isa dhumaa bara 1449 keessa, yeroo waggaa afurii bara 1453tti xumuramu tokko jalqaba; yeroo dallaan Constantinople ni jiga. Bara 1449 salphina ni bakka bu'a; bara 1453 immoo dallaan ni jiga, mootummaa tokkoon immoo ni dhuma.

Du'a Muhammad jechuun jedhu jechuun "Duuti Muhammad" jedhu.

Yeroon shanan ji'a ji'uu keessaa tokko du'a Mohammediin jalqaba; inni lakkoofsa kudha tokko keessatti “mooticha isaan irratti ture” jedhamuun ibsameera.

Isaanis mootii isaanii irra jiru ture; innis ergamaa boolla gad fagoo sanaa ti; maqaan isaa afaan Ibrootaatiin Abaddoon jedhama, afaan Giriikiitiin immoo maqaan isaa Apoliyoon jedhama.

Mootiin isaanii immoo Mohammed ture; inni lakkoofsa tokko keessatti eenyummaa isaatiin ifatti ibsameera, kanaaf inni nama Islaamaa kan biraa tokko miti; inni Mohammed mooticha, mootummaan mootummaa dha; Islaamis mootummaa Mohammed ti.

Ergasichi shanan afuufe; anis urjii tokko samii irraa lafatti kufe nan arge; furtoon boolla qilee isaaf kenname. Innis boolla qilee bane; aarii boolla keessaa akka aara iddoo ibidda guddaa tokkootti ol ba'e; aara boolla sanaatiin aduunii fi qilleensi dukkanaa'an. Aara sana keessaa immoo hawwaannisonni lafatti ba'an; akka scorpions lafa irraa humna qabanitti, isaaniifis humni kenname. Mul'ata Yohaannis 9:1-3.

Irra deddeebiin wayyoota jalqabaa fi lammaffaa wayyoo sadaffaa keessatti argamu, irra deddeebii ergamoota jalqabaa fi lammaffaa ergamaa sadaffaa keessatti argamu wajjin wal fakkaata. Mohaammad, mootichi, boolla gad hin qabne sana akka bane furtoon isaaf kenname; 9/11 immoo yeroo ergamaan sadaffaan aangoo argatu adda baasa. Sana booddee Kiristoos akka ergamaa jabaa ta'ee yeroo rukutichi jalqabaa kan Balaa'am seenaa raajii keessatti ga'etti gad bu'e. Achiis boolli gad hin qabne ni baname; Islaamis ammas dhimma seenaa addunyaa ta'e. Ergasii Kiristoos sabni Isaa karaa durii Ermiyaasitti deebi'anitti isaan geggeesse; ergaan wayyoo sadaffaa fi ergamaa sadaffaa ni labsamuu jalqabe. Bara 2015 keessa, Trump pirezidaantummaaaf dorgomuuf yaada isaa ni beeksise; kanaafis humnoota jawwee addunyaawaa sochoosuun, boolli gad hin qabne sana booddee amantii dhabuummaa gad lakkise; kunis dhuma irratti Trump daandiiwwan Sodoomii fi Gibxi keessatti ni ajjeese. Seera Dilbataa irratti bineensi isa saddeettaffaa, isa torban keessaa ta'e, boolla gad hin qabne keessaa ni ol ba'a. Jalqabni yeroo chaappessuu dhibba afurtamii afurii kuma tokkoo fi dhibba afurtamii afurii fi dhumni isaa humna boolla gad hin qabne tokkoo ka'umsa isaa adda baasa.

እቲ ዝርአኻዮ ኣራዊት ነበረ፤ ኣሎ ግና ኣይኮነን፤ ካብ መዓመቕ ዘይብሉ ጉድጓድ ድማ ኪወጽእ እዩ፤ ናብ ጥፍኣትውን ኪኸይድ እዩ፤ እቶም ካብ ምስራት ዓለም ኣትሒዞም ኣስማቶም ኣብ መጽሓፍ ህይወት ዘይተጻሕፈ ነበሩ ኣብ ምድሪ ዝነበሩ ኹኣ፤ ነቲ ኣራዊት ነበረ እሞ ኣሎ ኣይኮነን፤ ገና ግና ኣሎ ኪርእይዎ ከለዉ ኺደንቁ እዮም። ራእይ 17:8።

Islaamni furtoon isa boolla gad fagoo hin qabne 9/11 irratti baneedha; akkasumas yeroo seera Dilbataa irratti boolla gad fagoo hin qabne sana banus furtuu isaati. Yeroo hojii chaappessuu gidduutti, bineensa-ajjeechaa addunyaa guutuu of keessatti qabate sunis boolla gad fagoo hin qabne keessaa ba'e.

Yommuu isaan dhugaa-bahumsasaanii xumuranitti, bineensi boolla gad fagoo keessaa ol ba'u isaan irratti waraana bane, isaan injifatee isaan ni ajjeesa. Mul'ata Yohaannis 11:7.

Furtoon bifa mul'ata hin qabne keessaa aangoo tokkoo mallattoo karaa sadan hundumaa banu Mohammed, mooticha mootummaa Islaamaatiif kenname. Lolni Niinawwee bara 627tti ta'e lolaa aangoo lama gidduutti geggeeffame kan humna lamaan isaanii illee laaffisee, Islaamni saffisaan gara aangoo ol-ka'uutti akka seenu dandeessise bakka bu'e. Furtoon sun 9/11 irratti naanna'e, ol-ka'iinsi Islaamas ni jalqabe, haa ta'u malee yeroo gabaabaa booda ni danqame. Lolni Niinawwee 9/11 irratti fakkeenya ta'e; achitti ol-ka'iinsi Islaamaa yommuu ergamaan jabaan ulfina Isaatiin lafa ibsuuf gad bu'u jalqabe, urjiinis—kan hiikni isaa ergamaa jedhu—akkasumas samii

irraa ni kufe. Lolni Niinawwee xumura irrattis fakkeenya ta'a; yeroo seerri Dilbataa dhufu, yeroo lammaffaan bara dukkanaa ni jalqaba, akkuma aarri amantii Islaamaa aduu haguuguutti.

ጥቅም

Seerri Dilbataan yakka ergaan ergaa halkan walakkaa yeroo walga'ii buufata Exeter ga'utti fakkeeffamee mul'ata. Sana booda sochiileen xumuraa bifa bineensichaa dhaabuu jalqabu. Uumamni, yookaan dhaabamuun bifa sanaa 9/11 irratti jalqabe; garuu xumura yeroo sanaatti, yeroo labsii iyya halkan walakkaa sanaas fractal yeroo guutuu uumama bifa sanaa isa 9/11 irratti jalqabeeti. Jalqabni xumura bakka bu'a. Wayyoon inni jalqabaa wayyoo isa sadaffaa fakkeessa; akkuma ergamaan inni jalqabaa ergamaa isa sadaffaa fakkeessu. Lola Nanawwee yeroo xumura yeroo chaappessuutiin jiru, lola Nanawwee isa jalqabaa irratti jiru adda baasa. Lola Nanawwee yeroo seera Dilbataatti mul'atu, xumura yeroo chaappessuu isa 9/11 irratti jalqabeedha; garuu innis akkasuma xumura yeroo labsii iyya halkan walakkaa ti. Kanaafuu lolli Nanawwee jalqabarratti labsii iyya halkan walakkaa sanaaf fakkeeffamee dhihaata; kunis tarkaanfiiwwan xumuraa uumama bifa bineensichaa Ameerikaa keessatti adda baasa; yeroo seera Dilbataattis jalqabni uumama bifa bineensichaa addunyaa keessatti jalqaba. Nanawween furtuu sararoota garaagaraa walsimsiistu, kanneen seenaa dhokataa kutaa afurtama keessatti raawwatamuu isaanii isa mudaa hin qabne argatan ti.

Mata-duree itti aanu keessatti fuulduratti itti fufna.